

НАРБУТ

бібліотека українського мистецтва

uartlib.org

ХАРКІВСЬКИЙ ХУДОЖНІЙ МУЗЕЙ

Георгій Іванович
НАРБУТ

В КОЛЕКЦІЇ МУЗЕЮ

1973

Друкується за рішенням Наукової ради
Харківського художнього музею

Директор *М. РОБОТЯГОВ*

Каталог склав
М. БЕЗХУТРИЙ

На обкладинці — автопортрет Г. Нарбута

Георгій Іванович Нарбут (1886—1920) — явище небуденне в мистецтві нашої країни. Уродженець України, вихованець Петербурзького університету, він з студента-гуманітарія, який самотужки вивчав образотворчу культуру, у двадцять п'ять— тридцять років виріс в одного з найвидатніших майстрів книжкової графіки в Росії і став зачинателем українського радянського графічного мистецтва. Окрім численних лінійних, часом — акварельованих, і силуетних ілюстрацій, виконаних у дожовтневий період, художник між 1917 та 1920 роками створив унікальну «Українську абетку», художньо оздобив перше видання першої Радянської Конституції і багато працював над оформленням перших українських пожовтневих журналів «Мистецтво», «Зорі», «Солнце труда».

З невеликого числа уцілілих його робіт 104 малюнки знаходяться в Харківському художньому музеї. Це і створені ще молодим художником ілюстрації до творів російських та західноєвропейських авторів та народних

казок, і навдивовижу виразні силуетні портрети та композиції. До колекції входить 15 аркушів створеної зрілим митцем української абетки, кожна літера якої — ціла оповідка. Особливу цінність становлять: один з найкращих творів українського образотворчого мистецтва початку ХХ ст. — композиція на тему «Енеїди» І. П. Котляревського, мало відомі антимілітарні плакати-лубки, алегорії війни, та чіткі обкладинки, заставки й кінцівки до пореволюційних видань — журналів, книг...

Цікавий також альбом натурних малюнків та ескізів.

Самобутні, вигадливі, багаті на виразні образотворчі засоби малюнки Г. І. Нарбути чутливо виявляють час їх творення, глибоке знання українського народного мистецтва і поліграфічної техніки. Віртуозно виконані, вони вражають тонким чуттям ритмомелодики і засвідчують в авторі яскраво національного митця високої культури, художника європейського масштабу.

ІЛЮСТРАЦІЇ. ОБКЛАДИНКИ КНИГ ТА ЖУРНАЛІВ

ПОХІД. Ілюстрації до «Пісні про Роланда». 1903 р. Інв. № 788-г.

Папір, акварель, туш, перо. 31,2×22,7.
Праворуч унизу: 1903 ГН.

БОЧКА. Ілюстрація до загадки. 1907 р. Інв. № 701-г.

Папір, туш, пензель, перо. 25,6×17.
Ліворуч унизу: Георгій Нарбутъ. 1907.

ВІЙНА ГРИБІВ. Ілюстрація до однойменної казки. 1909 р. Інв. № 761-г.

Папір, акварель, туш, перо. 30,3×24,5.
Праворуч унизу: Г. Нарбутъ. 09.

«ТЕРЕМОК. МИЗГИРЬ». Обкладинка книжки казок. 1909 р. Інв. № 703-г.

Папір, туш, перо. 34,5×25,5.
Ліворуч унизу: Г. Н., праворуч — 09.

«ТЕРЕМОК. МИЗГИРЬ». Ілюстрація до книжки казок. 1909 р. Інв. № 705-г.

Картон, туш, перо. 32×23,5.
Праворуч унизу: 09 Г. Нарбутъ.

ГУСІНЬ. Кінцівка до книжки казок «Теремок. Мизгирь».

Картон, туш, перо. 12,5×26.
Праворуч унизу: Г. Н.

«СТРЕКОЗА И МУРАВЕЙ». Ілюстрація до однойменної байки І. А. Крилова. 1912 р.
Інв. № 677-г.

Папір, туш, гуаш. 9,6×23,1.
Унизу: ліворуч — Г. Н., праворуч — 12.

«ПРЫГУН». Обкладинка книжки Г.-Х. Андерсена. 1913 р. Інв. № 675-г.

Папір, туш, перо. 35,6×25,5.
Унизу під малюнком: Г. Н. 13.

«СТАРИННЫЕ УСАДЬБЫ ХАРЬКОВСКОЙ ГУБЕРНИИ». Обкладинка книжки
Г. К. Лукомського. 1916 р. Інв. № 827-г.

Папір, туш, акварель. 34×25,3.
Ліворуч унизу: Егоръ Нарбутъ. 16.

ВІНЬЄТКА до книги В. А. Верещагіна «Московский Аполлон». 1916 р. Інв. № 700-г.

Папір, туш, перо. 13×15,5.
Унизу посередині: Г. Н. 1916.

«РОССИЙСКИЙ КРАСНЫЙ КРЕСТ 1867—1917». Обкладинка книжки. 1917 р. Інв.
№ 695-г.

Папір, туш, акварель. 33,7×25.
Унизу: ліворуч — Георгій Нарбут, праворуч — 1917 року.

ЕНЕЙ. Ілюстрація до «Енеїди» І. П. Котляревського. 1919 р. Інв. № 831-г.

Папір, акварель, білило. 29,4×23,3.
Праворуч унизу: Георгій Нарбут 1919.IV.

«РЕВОЛЮЦИОННОЕ ИСКУССТВО». Обкладинка книжки. 1919 р. Інв. № 781-г.

Папір, туш, 30×25.
Праворуч на тлі малюнка: Г. Н. 19.

ФРОНТИСПИС ДО ЖУРНАЛУ «МИСТЕЦТВО». 1919 р. Інв. № 760-г.

Папір, туш, гуаш. 36×29.
Унизу: ліворуч — Георгій Нарбут, праворуч — Київ року 1919.V.

КІНЦІВКА до журналу «ЗОРІ» № 1 за 1919 р. 1919 р. Інв. № 786-г.

Папір, гуаш, 24×28,2.
Унизу посередині: Г. Н.

ВЕНЕРА. Ілюстрація до вірша В. І. Нарбута «Предпасхальное». 1919 р. Інв. № 684-г.

Папір, туш, гуаш. 34×25,3.
Унизу: ліворуч — Георгій Нарбут, праворуч — року 1919. VII.

КІНЦІВКА ДО ЖУРНАЛУ. 1919 р. Інв. № 699-г.

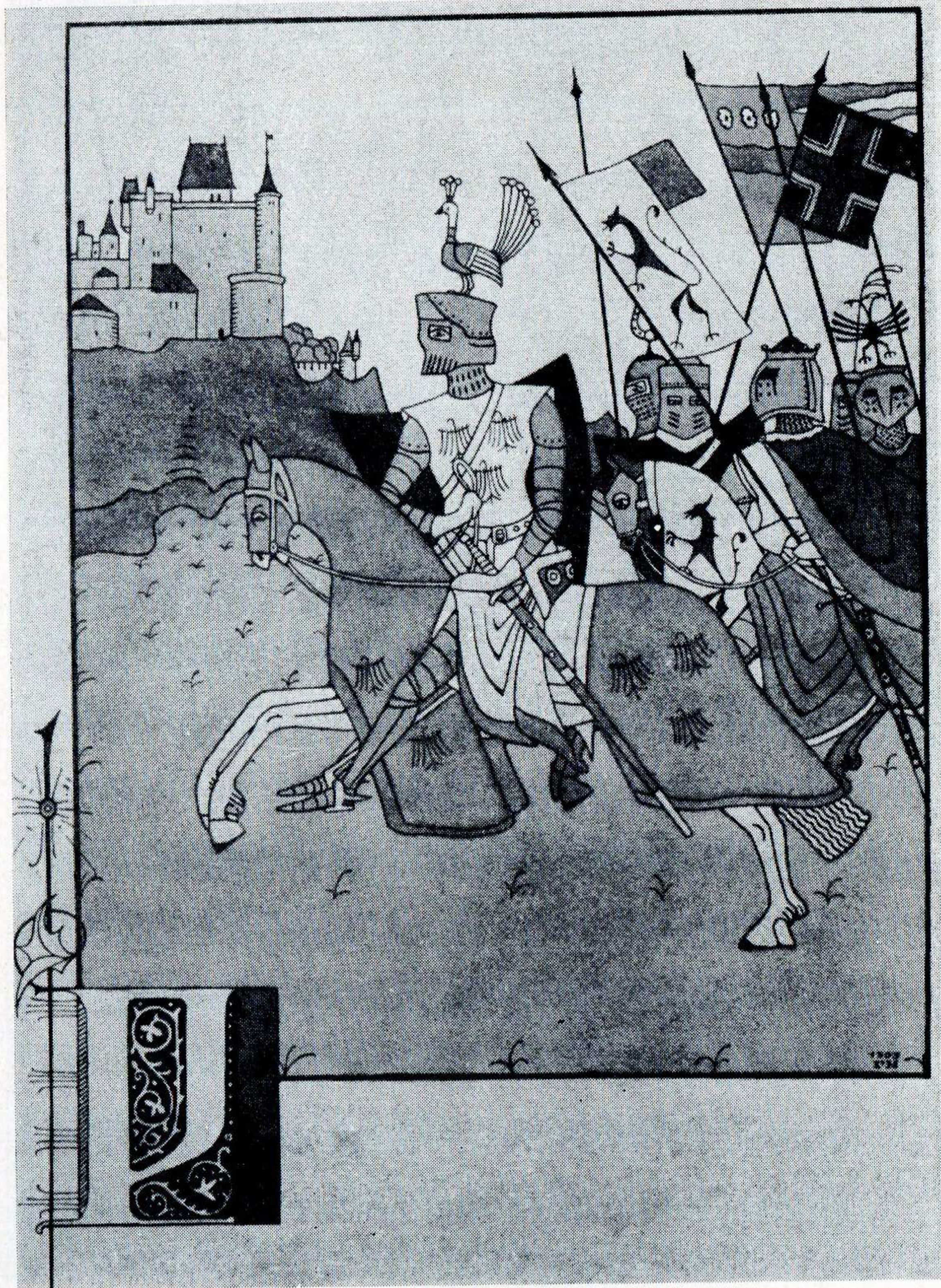
Папір, туш, перо. 23,5×18,8.
Унизу в восьмикутнику: ліворуч — Г. Н., праворуч — 1919.

ЗАСТАВКА ДО КНИЖКИ. Близько 1919 р. Інв. № 683-г.

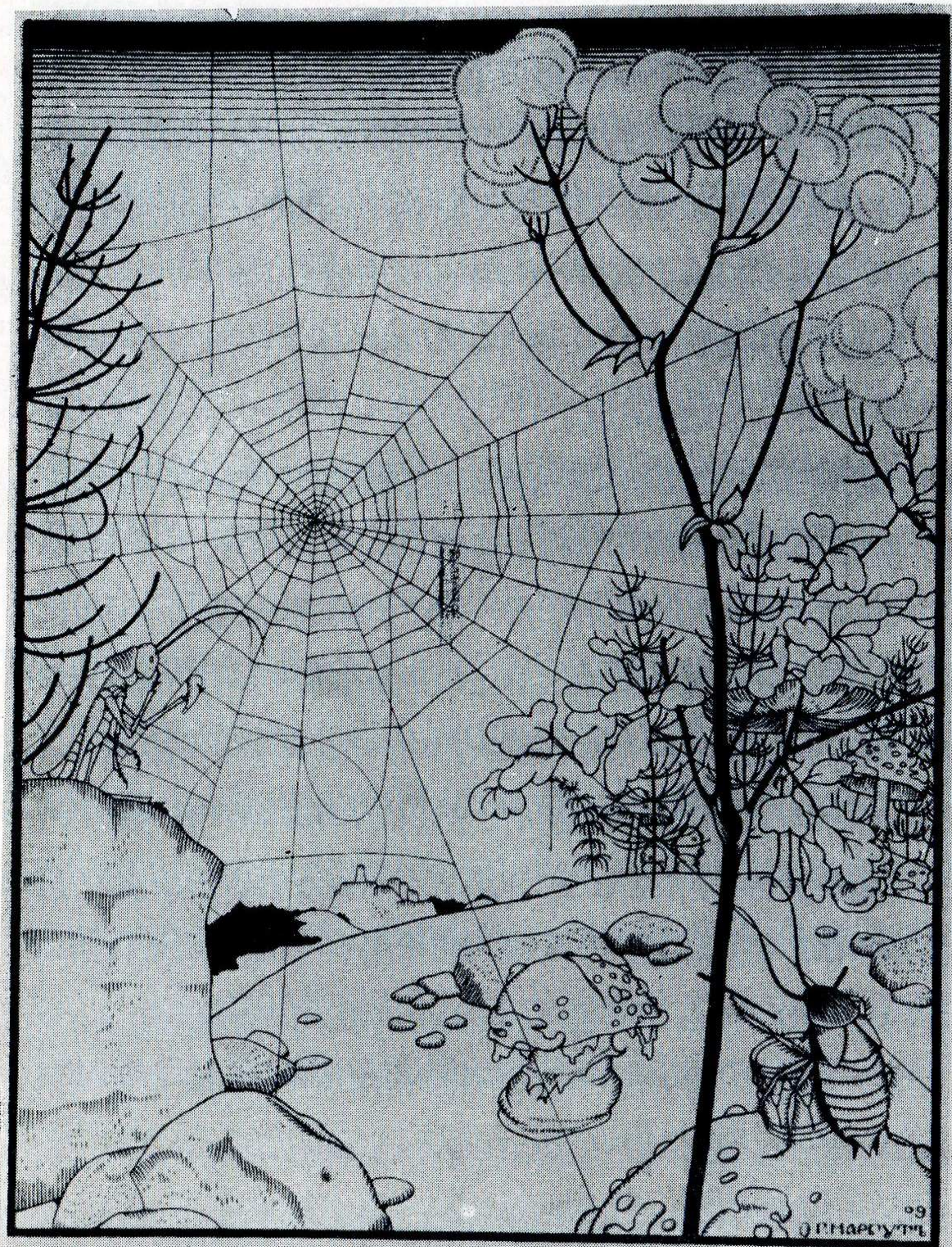
Папір, туш, гуаш. 34,3×26.

«АНТОЛОГІЯ». Обкладинка книжки М. Зерова. 1920 р. Інв. № 676-г.

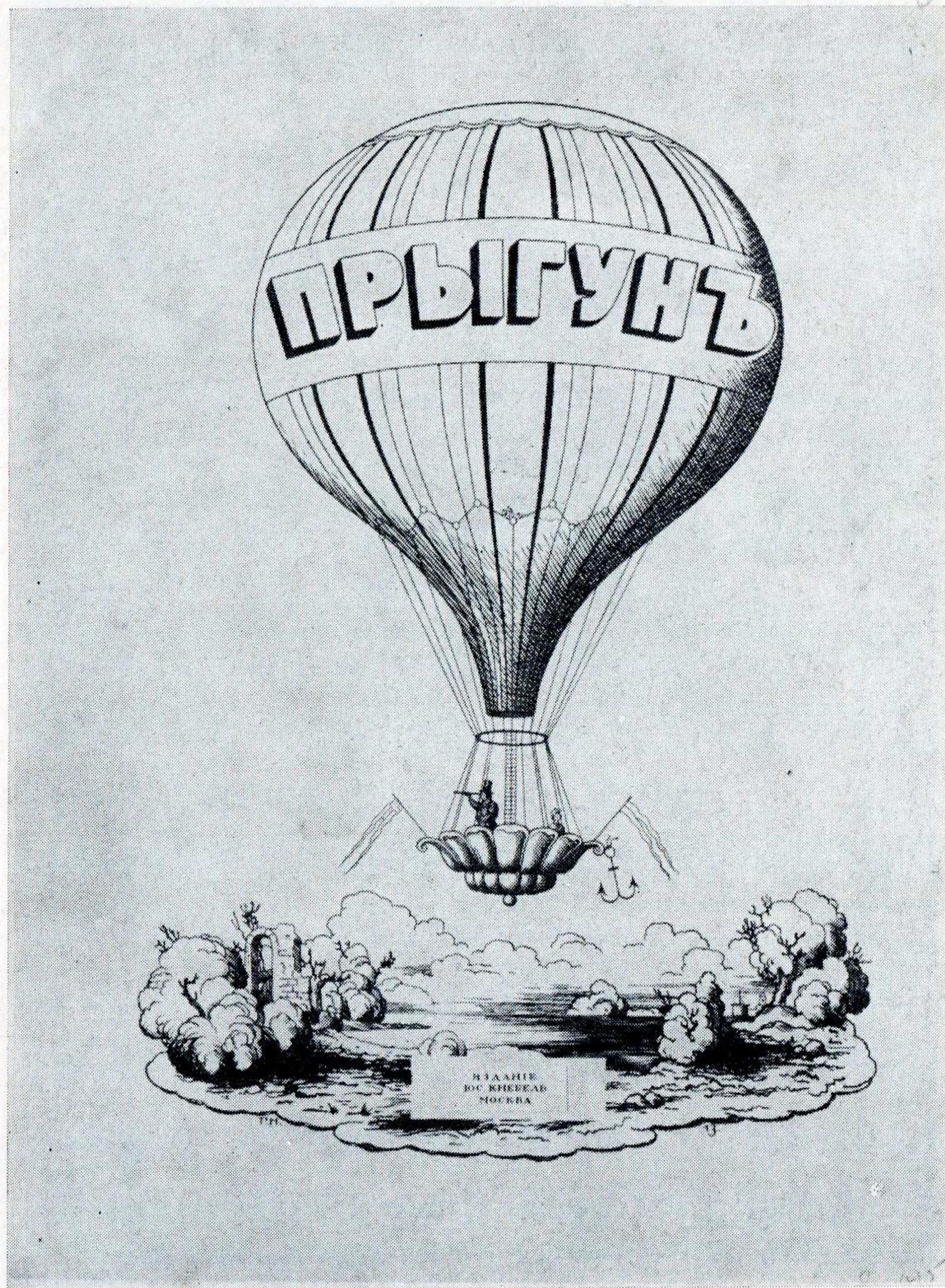
Папір, туш, гуаш. 25,5×18.
Унизу посередині: Георгій Нарбут року 1920.

Похід. Ілюстрація до
«Пісні про Роланда»

Ілюстрація
до книжки казок
«Теремок. Мизгирь»

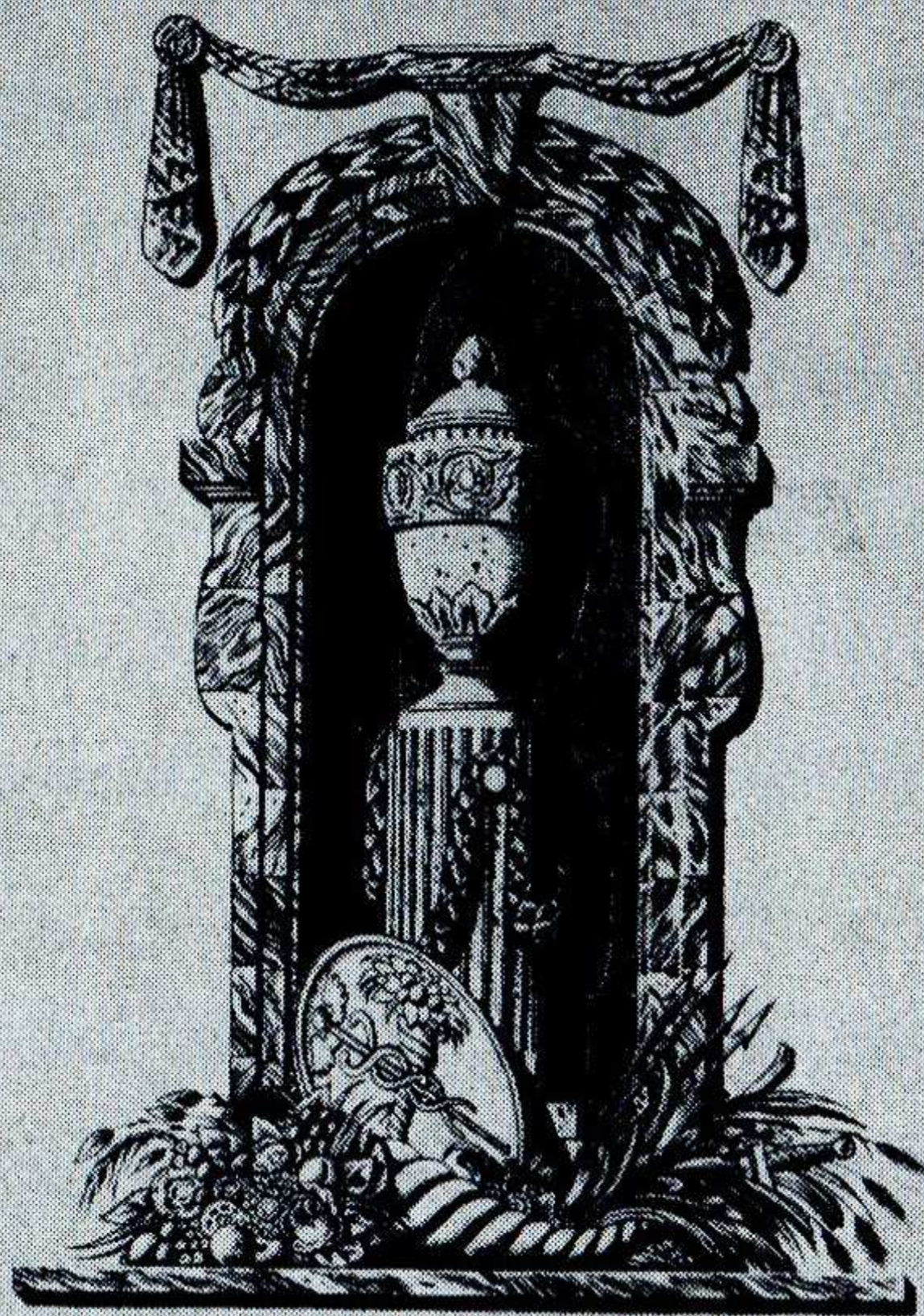

Обкладинка книжки
Г.-Х. Андерсена

Г. К. ЛУКОМСКИЙ.

СТАРИННЫЯ
УСАДЬБЫ
ХАРЬКОВСКОЙ
ГУБЕРНІИ.

ЧАСТЬ ПЕРВАЯ

ИЗДАНИЕ
ГРАФА Н. В. КЛЕЙНМИХЕЛЬ
1917

Гр. Клейнмихель

1199

Обкладинка книжки

Еней

Венера. Ілюстрація
до вірша В. І. Нарбута
«Предпасхальное»

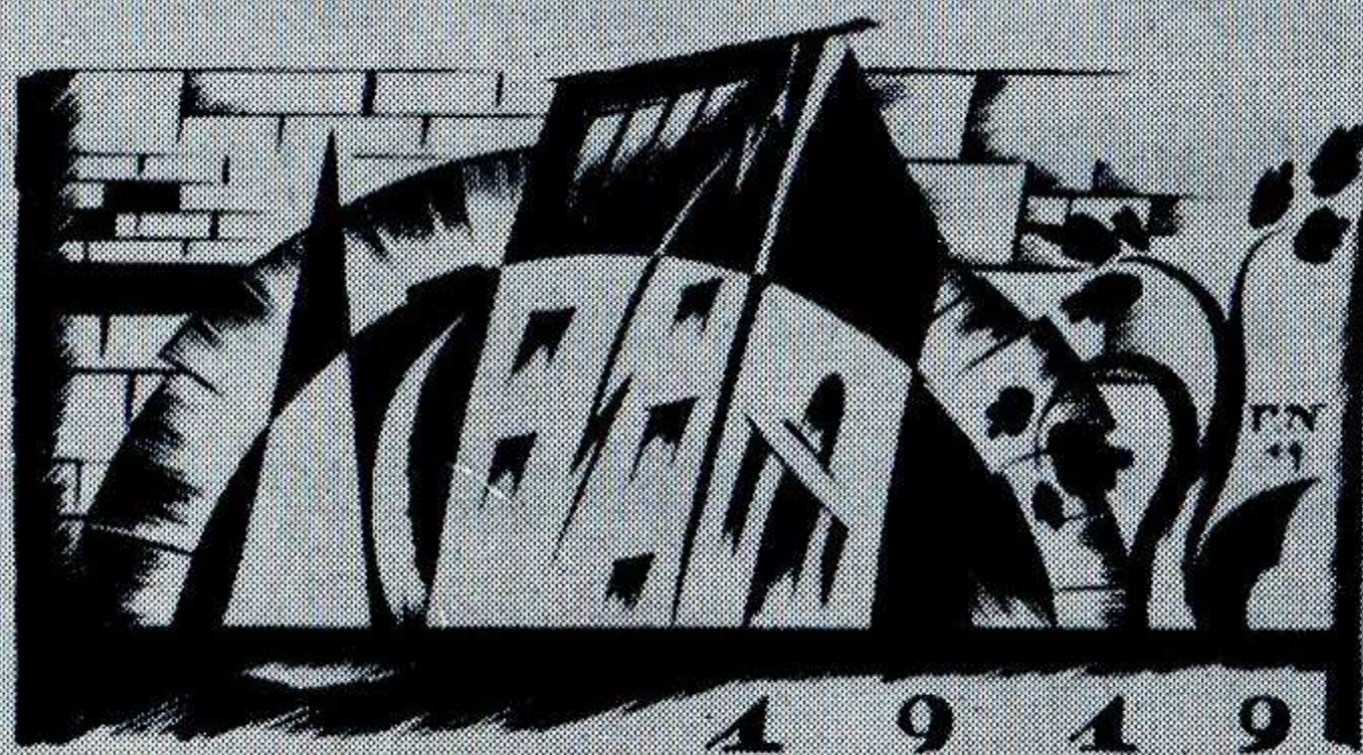

Постій Публіст.

Київ року 1919

Фронтиспис

РЕВОЛЮЦИОННОЕ ИСКУССТВО

Обкладинка
книжки

М. ЗЕРОВ

АНТОЛОГІЯ

Обкладинка
книжки

Кінцівка до журналу

УКРАЇНСЬКА АБЕТКА. 1917 р.

УКРАЇНСЬКА АБЕТКА. Обкладинка. Інв. № 655-г.

Папір, гуаш, туш, перо. 42×31.

Унизу напис: малюнки Георгія Нарбута. Видання Друкарні Т-ва Голліке і Вільберг. С. Петербург 1917 року.

ЛІТЕРА Б. Інв. № 664-г.

Папір, туш, перо. 32×42.

Ліворуч: унизу — Г. Н. 17., зверху напис: башня, бик, береза, бочонок. Унизу дві великі літери «Б».

ЛІТЕРА Б. Варіант. Інв. № 826-г.

Папір, гуаш, туш, перо. 39,5×31,3.

Унизу дві великі літери «Б».

ЛІТЕРА В. Інв. № 660-г.

Папір, туш, перо. 43×32.

Праворуч унизу: Г. Н. 17. Унизу дві великі літери «В».

ЛІТЕРА Г. № 657-г.

Папір, гуаш, туш, перо. 43×31,7.

Ліворуч унизу: Г. Н. 17. Унизу по дві великі літери «Г» та «Г'» і слова: гетьман, голуб, Гвинт.

ЛІТЕРА З. Інв. № 666-г.

Папір, гуаш, туш, перо. 43,5×32.

Ліворуч унизу: Г. Н. 17. Унизу дві великі літери «З» і слова: зіма, зірки, заєць.

ЛІТЕРА И. Інв. № 665-г.

Папір, гуаш, туш, перо. 43×31.

Праворуч унизу: Г. Н. 17. Унизу по дві великі літери «И» та «І» і слова: ива, іграшки.

ЛІТЕРА К. Інв. № 658-г.

Папір, гуаш, туш, перо. 43×32.

Ліворуч унизу: Г. Н. 17. Унизу дві великі літери «К» і слова: козак, кінь, корабель.

ЛІТЕРА Л. Інв. № 832-г.

Папір, гуаш, туш, перо. 42,5×30.

Праворуч унизу: Г. Н. 17. Унизу дві великі літери «Л» і слова: лев, лебідь, лира.

ЛІТЕРА М. Інв. № 828-г.

Папір, туш, перо. 42,8×31,5.

Праворуч унизу: Г. Н. 17. Унизу дві великі літери «М».

ЛІТЕРА Н. Інв. № 656-г.

Папір, гуаш, туш, перо 43×31,5.

Праворуч унизу: Г. Н. 17. Унизу дві великі літери «Н» і слова: негр, ножиці, ножі.

ЛІТЕРА О. Інв. № 661-г.

Папір, гуаш, туш, перо. 43×31,3.

Праворуч унизу: Г. Н. 17. Унизу дві великі літери «О» і слова: осел, оружжя, огорожа.

ЛІТЕРА С. Інв. № 659-г.

Папір, гуаш, туш, перо. 43×31,5.

Ліворуч унизу: Г. Н. 17. Унизу дві великі літери «С» і слова: слін, самовар, скриня.

ЛІТЕРА Ф. Інв. № 663-г.

Папір, туш, перо. 43×31,5.

Ліворуч унизу: Г. Н. 17. Унизу дві великі літери «Ф».

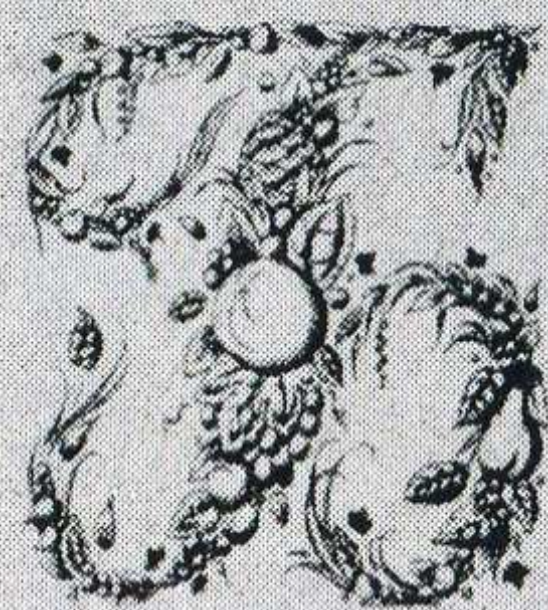
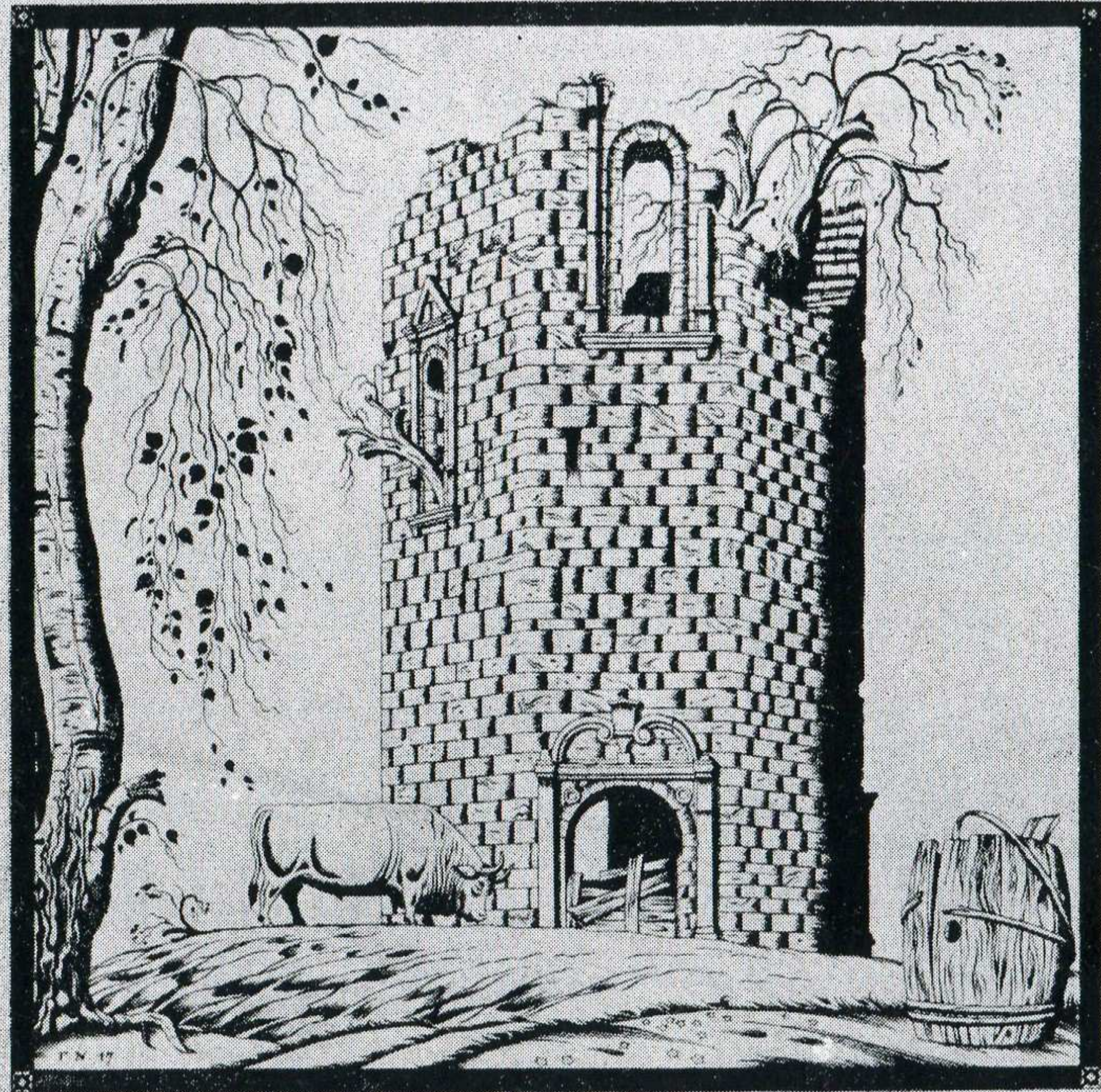
ЛІТЕРА Ч. Інв. № 662-г.

Папір, туш, перо. 43×32.

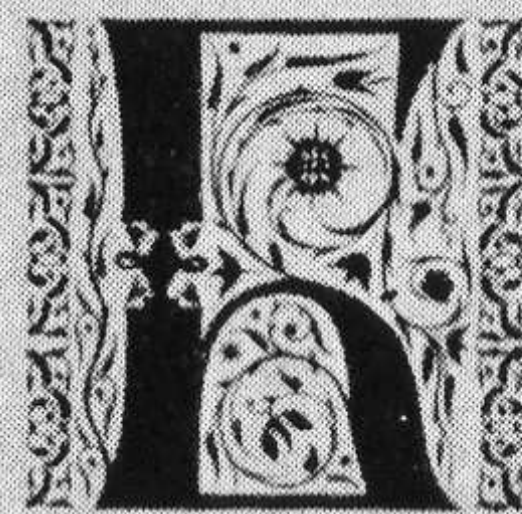
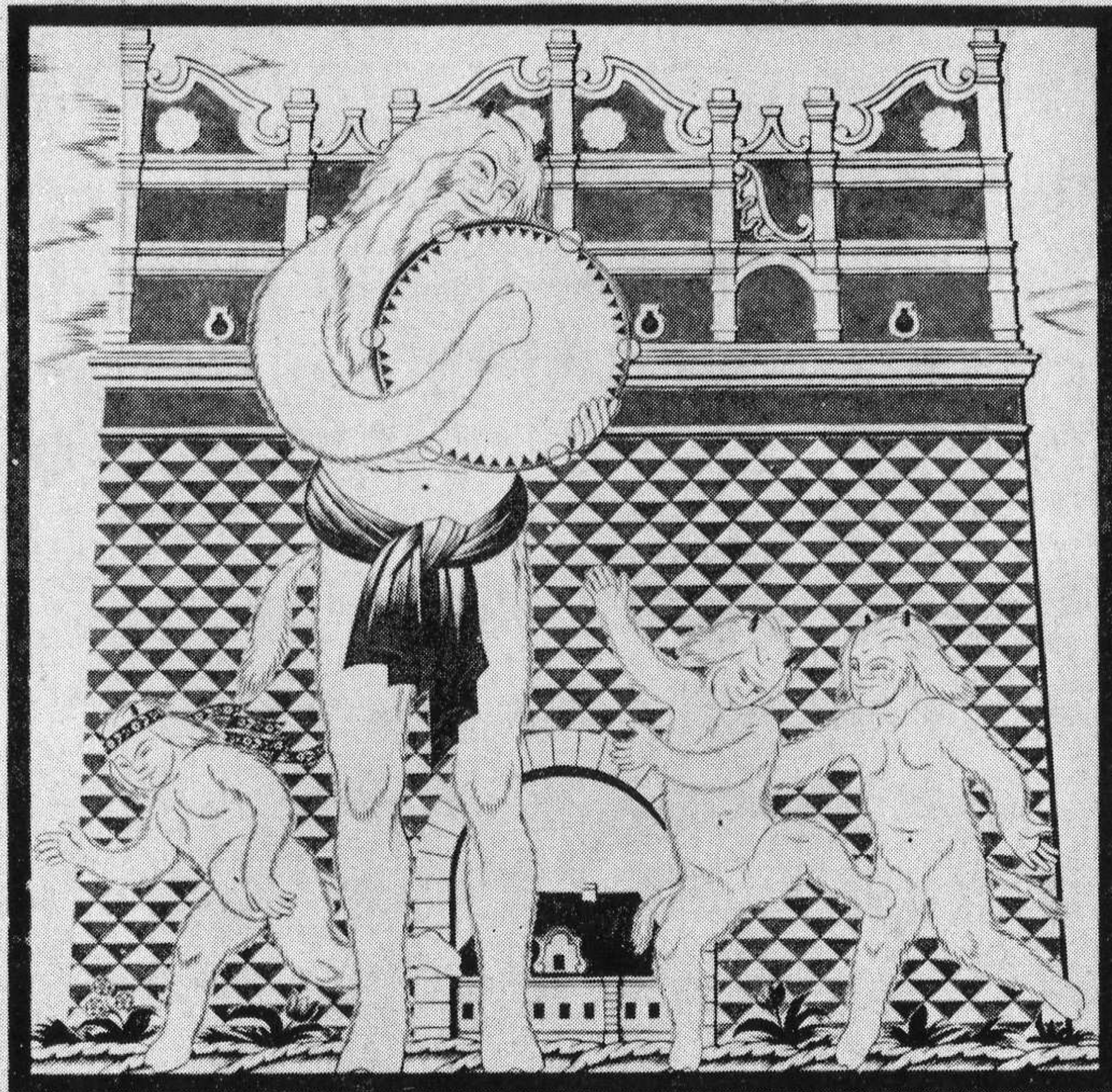
Праворуч унизу: Г. Н. 17. Унизу дві великі літери «Ч».

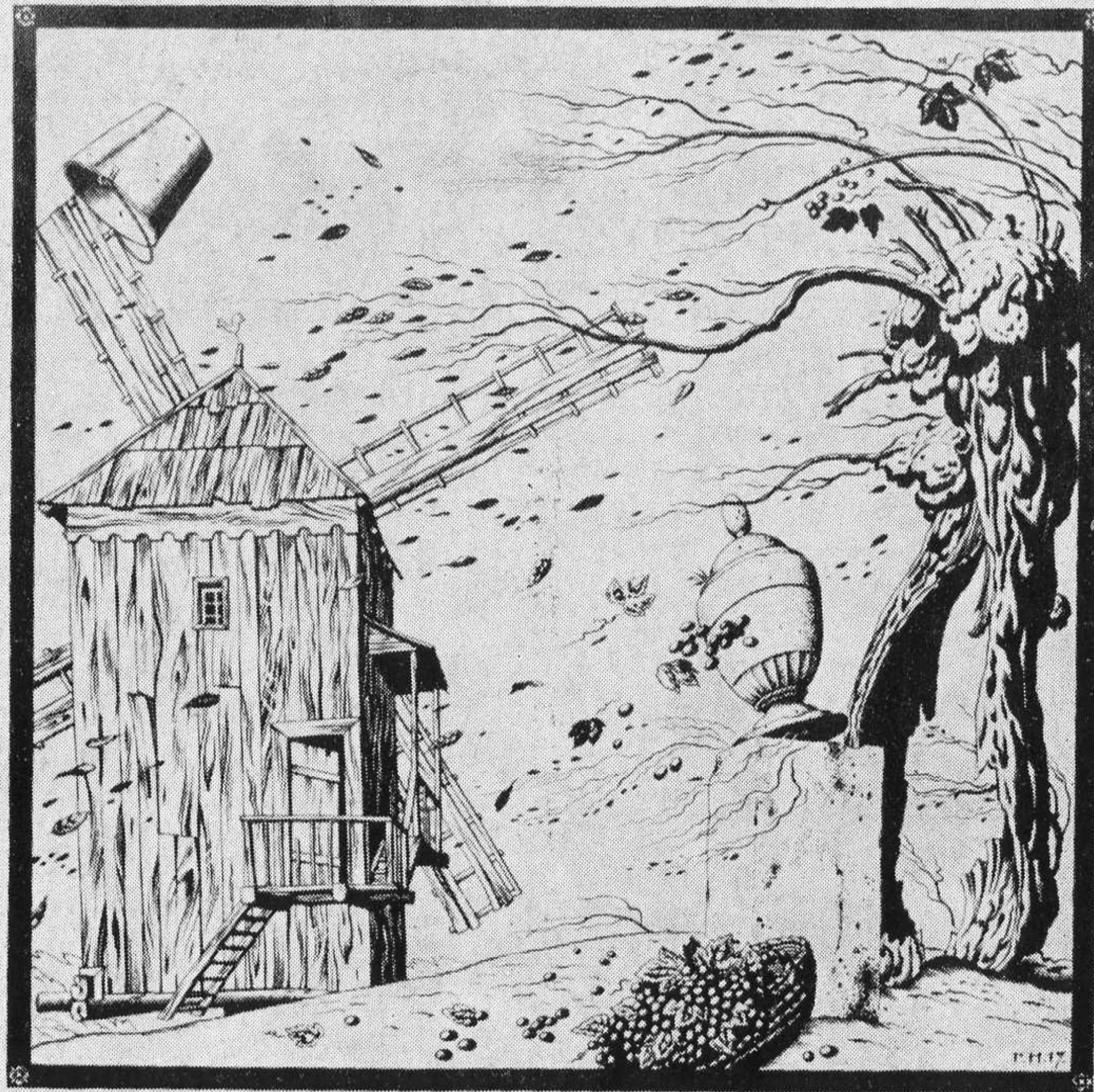

МАЛЮНКИ ГЕОРГІЯ НАРБУТА
ВІДАННЄ
ДРУКАРНІ Т-ва СОЛЖЕ І ВІЛЬБОРСЬ
СПЕТЕРБУРГ 1917 РОКУ

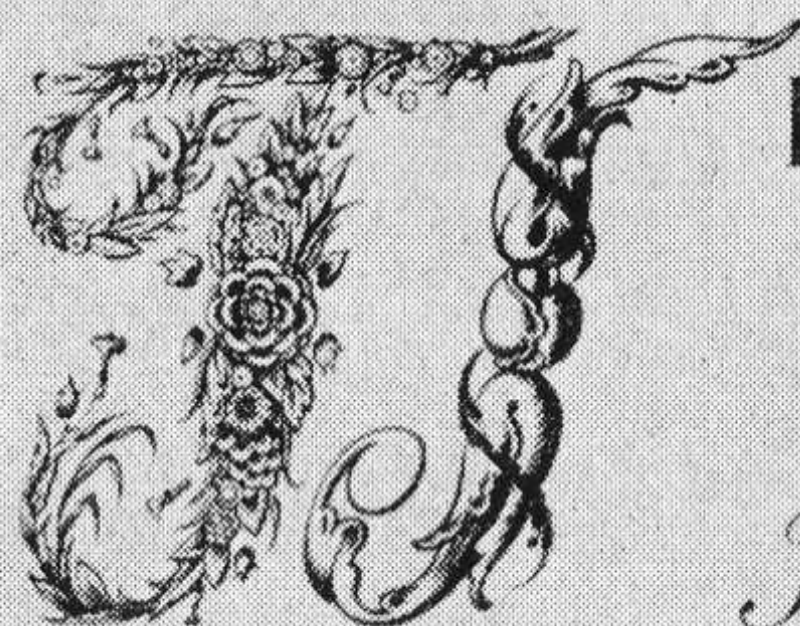

B

B

Гетьман
Голуб
Гвинт

Гг Гг

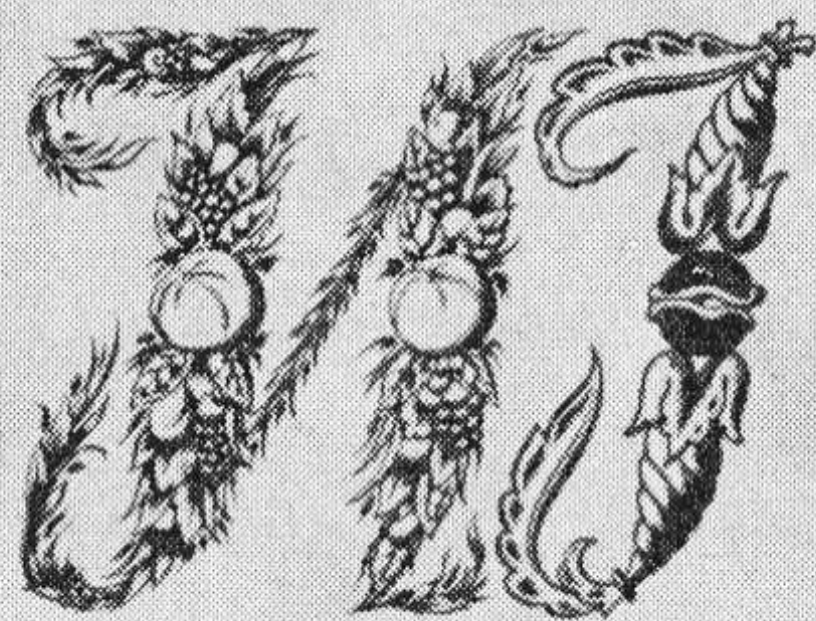
Г

ЗіМА
зіРКИ
заЄЦЬ

З з з З

З

ИВА
ІГРАШКИ

Уу
Уі

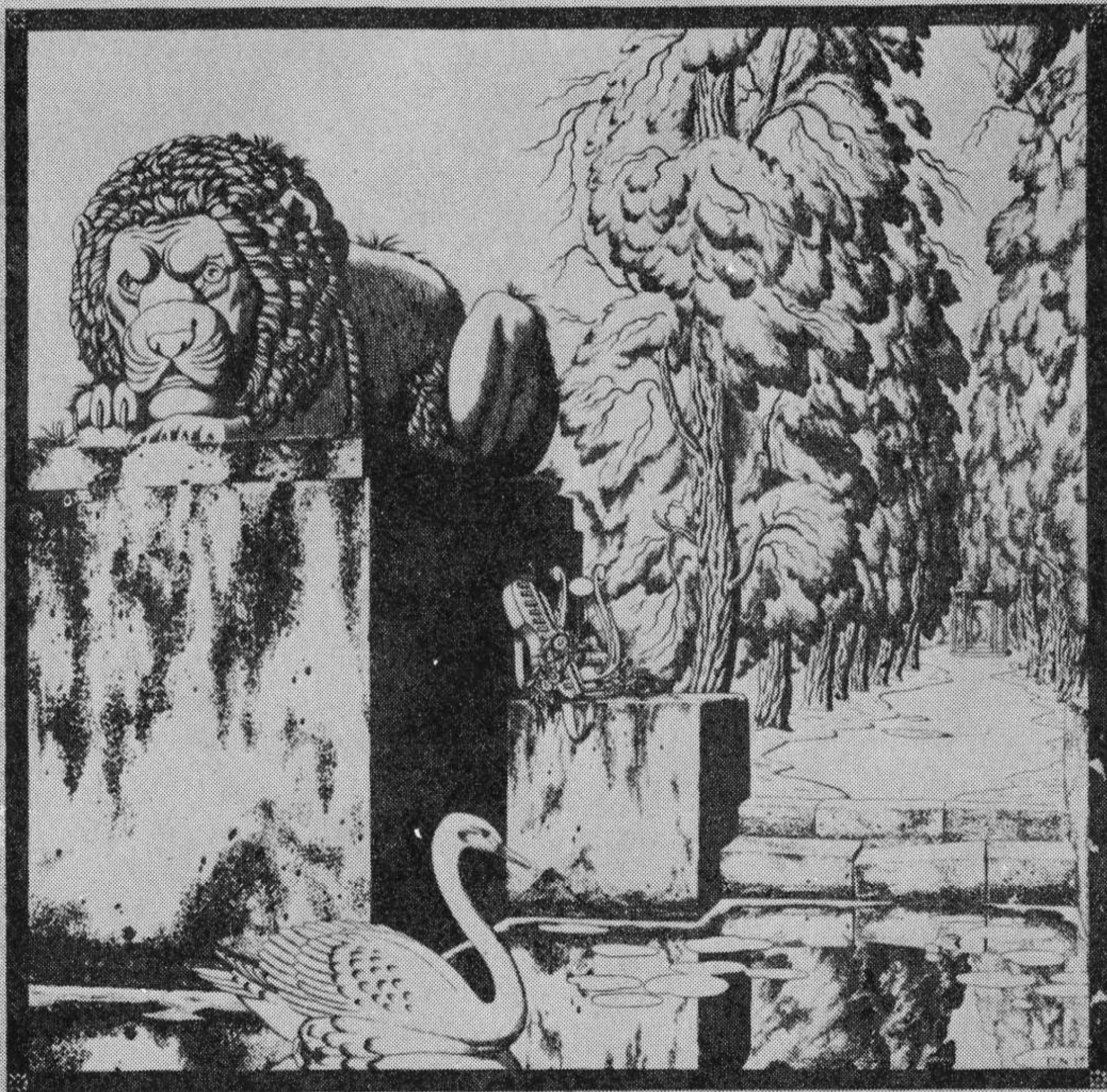
И

КОЗАК
КІНЬ
КОРАБЕЛЬ

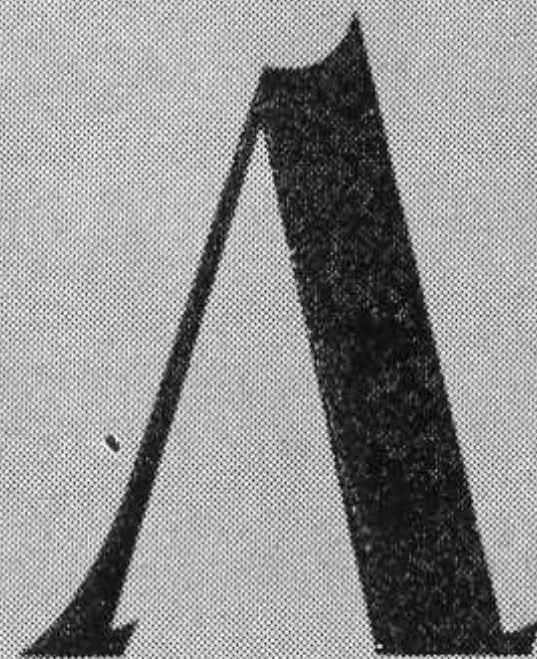
К к к

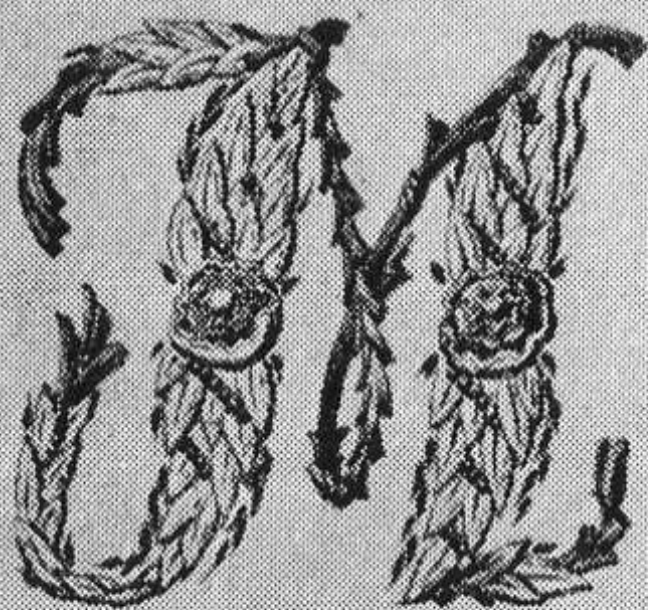
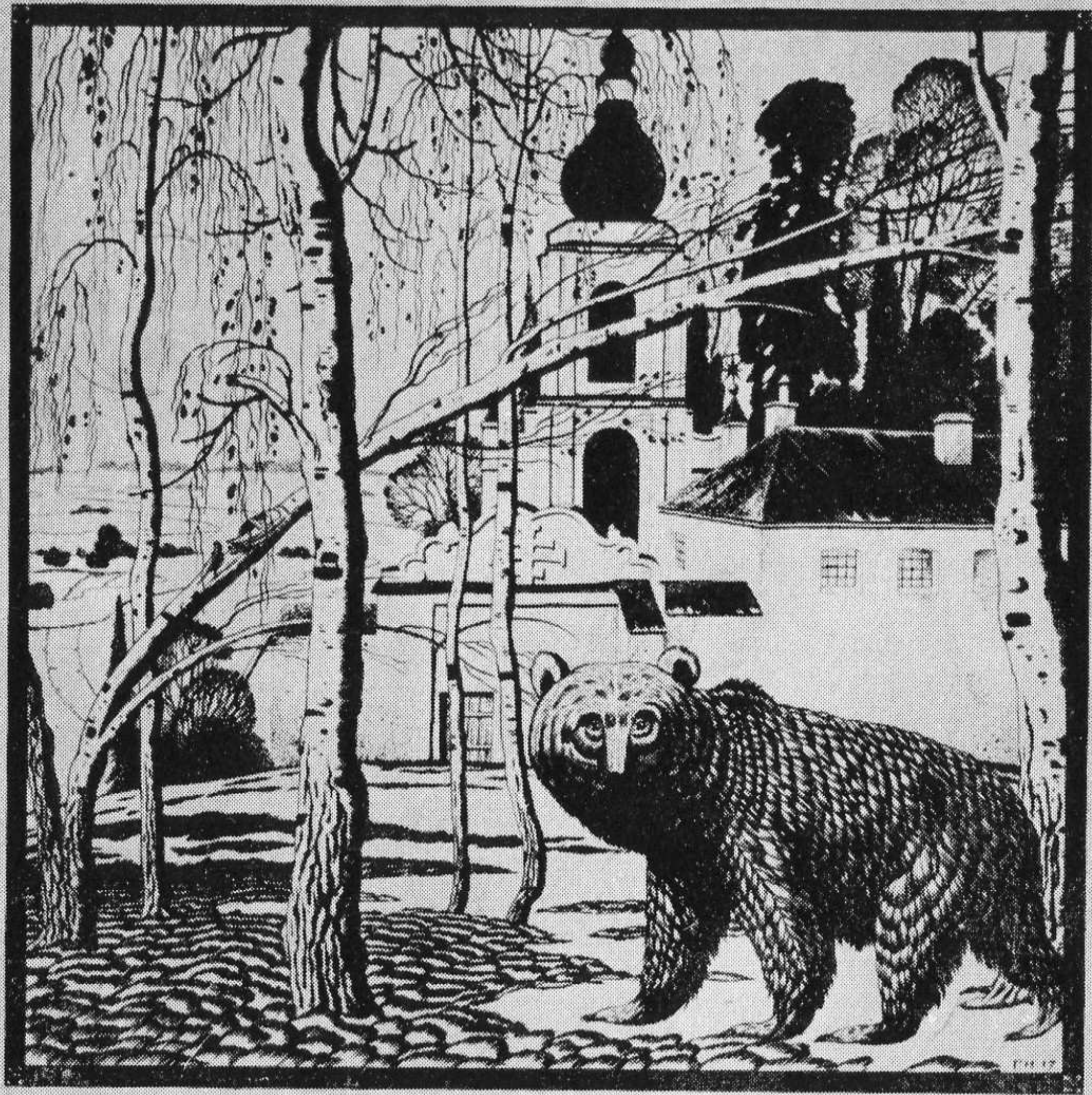
К

Лев
Лебідь
Лира

Л.Л.

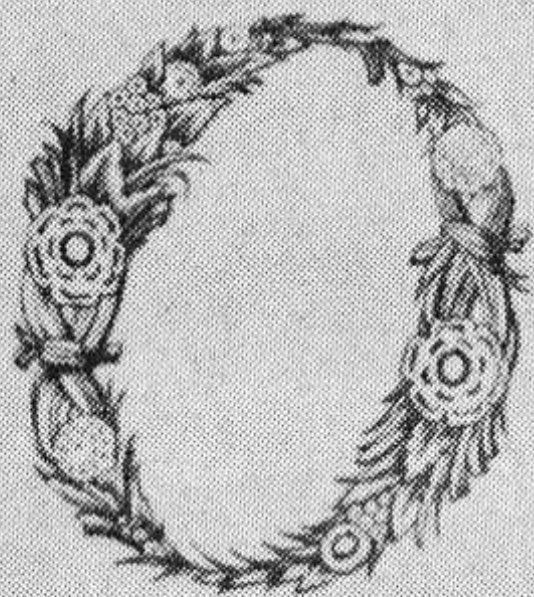
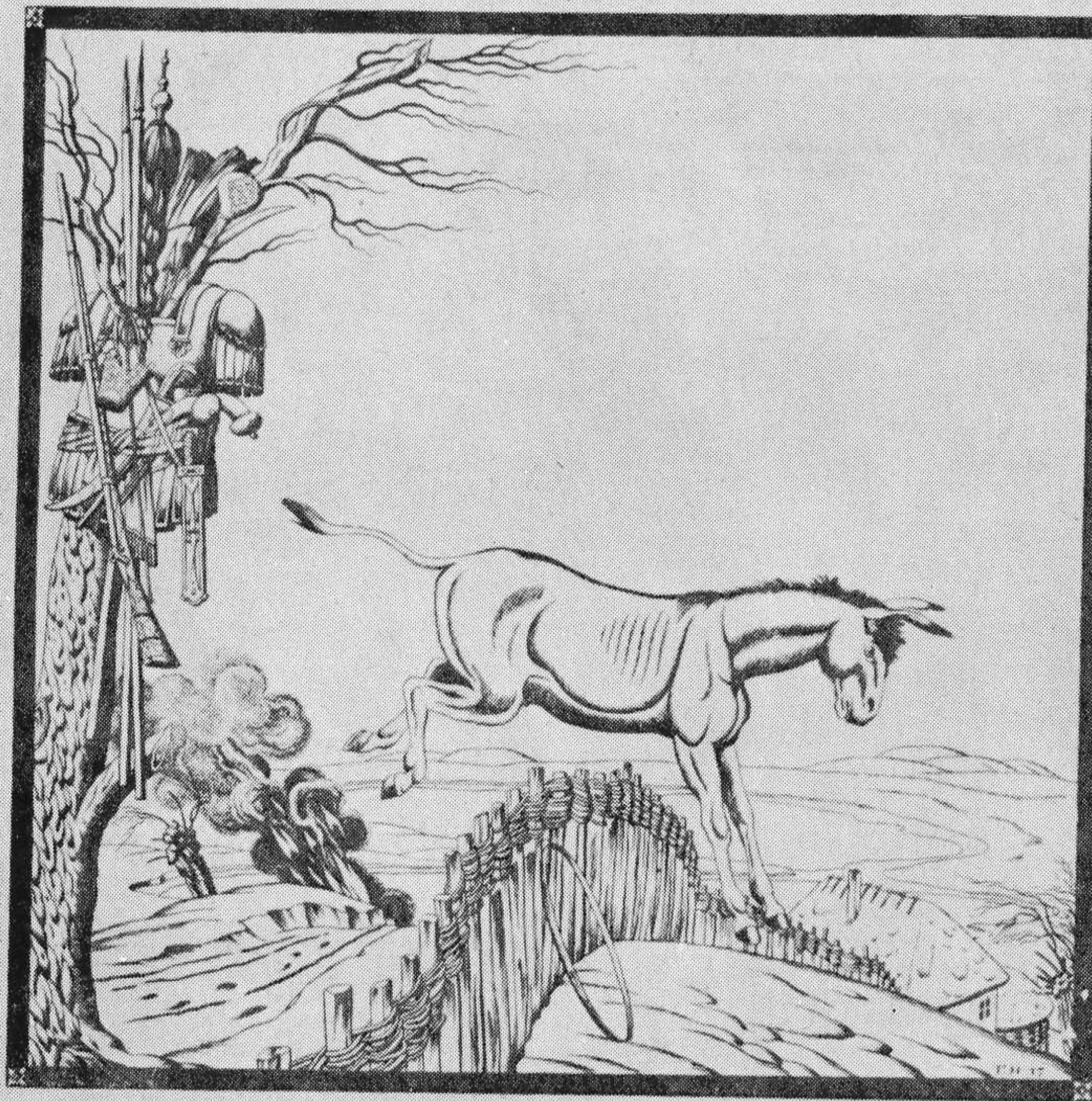
M

Негр
ножиці
ножі

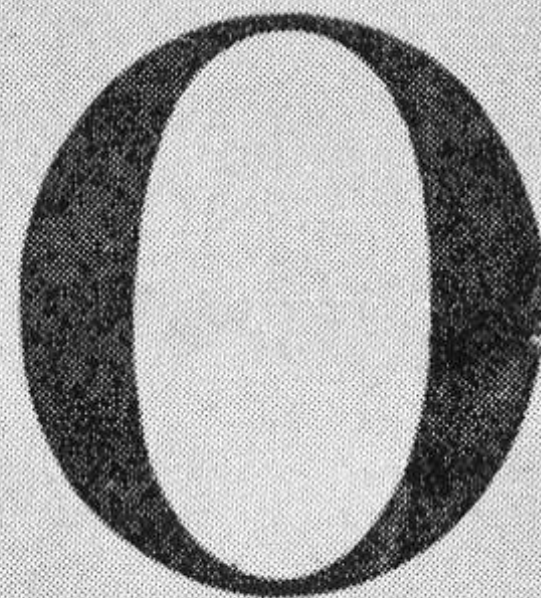
Н н

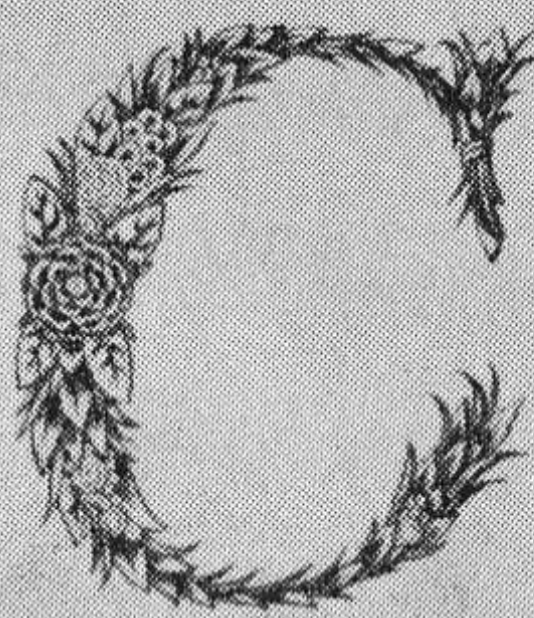
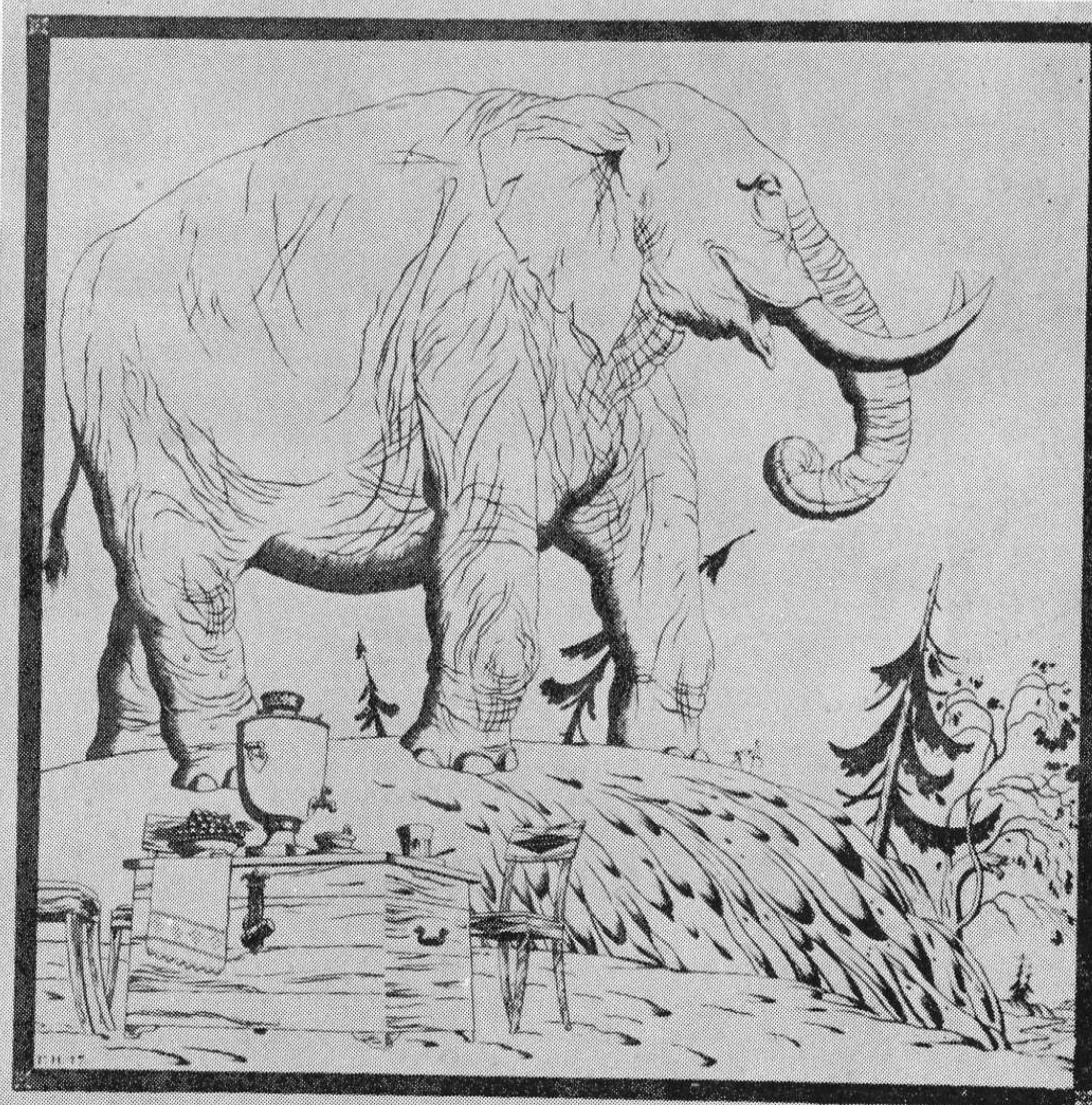
Н

Осел
оружья
огорожа

О о

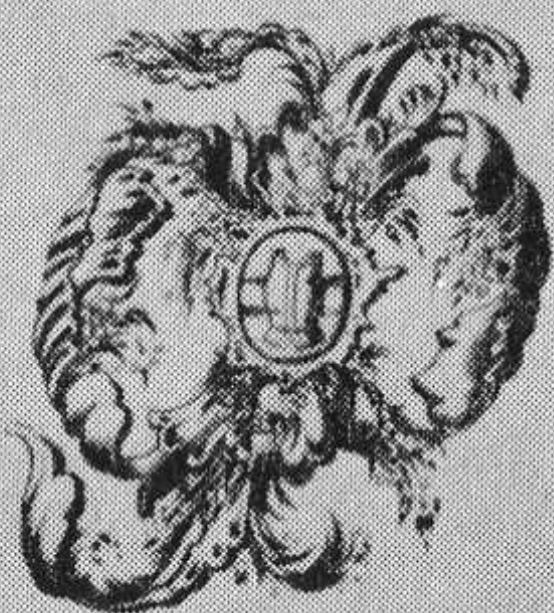

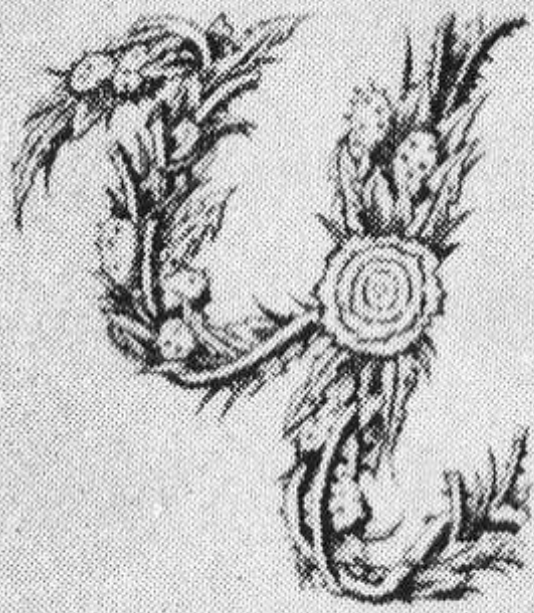

С л і н
С А М О В А Р
С К Р И Н Я

С с

4

СИЛУЕТИ

Альтанка

АВТОПОРТРЕТ. Близько 1915 р. Інв. № 686-г.

Папір, туш. 18,2×17.

Ліворуч угорі: Г. И. Нарбутъ.

Й. А. ШАРЛЕМАНЬ. 1915 р. Інв. № 789-г.

Папір, туш. 19,3×17.

Ліворуч угорі напис: О. А. Шарлемань.

Д. С. МИТРОХІН. 1915 р. Інв. № 790-г.

Папір, туш. 19,3×17.

Ліворуч угорі напис: Д. И. Митрохинъ.

В. Д. ЗАМИРАЙЛО. 1915 р. Інв. № 791-г.

Папір, туш. 18,5×17.

Ліворуч угорі напис: В. Д. Замирайло.

В. Я. ЧЕМБЕРС. 1915 р. Інв. № 792-г.

Папір, туш. 19×17.

Ліворуч угорі напис: В. Я. Чемберсъ.

М. О. ЗЕНКЕВИЧ. 1915 р. Інв. № 793-г.

Папір, туш. 18,7×17.

Ліворуч угорі напис: М. Зенкевичъ.

ЛІТНЯ ЛЮДИНА. Близько 1915—1916 рр. Інв. № 687-г.

Папір, туш. 27,5×21,5.

В. Я. ЧЕМБЕРС. Близько 1915—1916 рр. Інв. № 688-г.

Папір, туш, 31,5×23.

НЕМОЛОДА ЛЮДИНА. Близько 1915—1916 рр. Інв. № 691-г.

Папір, туш. 31,2×23.

Б. І. НАРБУТ. 1916 р. Інв. № 686-г.

Папір, туш. 32,7×24,5.

Унизу напис: Борис Ів. Нарбут року 1916.

С. І. НАРБУТ У ВІЙСЬКОВОМУ. 1917 р. Інв. 692-г.

Папір, туш, 32×24.

Унизу напис: Сергей Нарбутъ 1917 года.

В. І. НАРБУТ У ВІЙСЬКОВОМУ. Близько 1917 р. Інв. № 689-г.

Папір, туш. 31×24.

АЛЬТАНКА. Заставка. Близько 1917 р. Інв. № 698-г.

Папір, туш. 14,2×19,4.

Унизу на полях: ліворуч — Г, праворуч — Н.

В. Ф. ДЕСНИЦЬКА. 1918 р. Інв. № 690-г.

Папір, туш. 31×23.

Унизу напис: В. Десницкая 19 февраля 1918 г. Київ.

Л. П. КЛИМОВ. 1918 р. Інв. № 693-г.

Папір, туш. 32×24,3.

Унизу напис: Л. Климов 1918 г. 17 февраля Н. С. Київ.

**РОДИННА ГРУПА: Г. І. Нарбут, Н. Л. Нарбут, В. Л. Модзалевський, діти. 1919 р.
Інв. № 825-г.**

Картон, туш. 50×64,5.

Угорі в картуші напис: Сьлудьд персон поважних і зацних 1919 року!

ІНШІ РОБОТИ РІЗНИХ РОКІВ

ЛИСТ ДО П. Я. ДОРОШЕНКА. 1904 р. Інв. № 783-г.

Папір, акварель, туш, перо. 32,5×24,8.
Унизу: Ученик VII класу Георгій Нарбутъ.

АЛЬБОМ НАЧЕРКІВ. 1906—1907 рр. Інв. №№ 794—824-г.

Папір, олівець, акварель. 21,7×32,5.
На 44-х аркушах альбома — малюнки людей, тварин, дерев, квітів, архітектурних деталей, зброї, одягу тощо.

ІГРАШКИ. 1913 р. Інв. № 702-г.

Папір, акварель, туш, перо. 25,3×36,3.
Ліворуч унизу: Г. Н. ІЗ.

КОЗАК ТА НІМЦІ. 1914 р. Інв. № 829-г.

Папір, акварель, туш, перо. 45,3×60,3.
Праворуч унизу: Егоръ Нарбутъ. 1914.

АЛЕГОРІЯ ВІЙНИ. 1914 р. Інв. № 694-г.

Папір, акварель, гуаш. 38,3×34,5.
Ліворуч унизу: Г. Н. 1914.

ПОСВІДЧЕННЯ. 1916 р. Інв. № 787-г.

Папір, туш, перо. 51×36,5.
Ліворуч унизу: — Егоръ Нарбутъ, праворуч — 1915.

АРХІТЕКТУРНИЙ МОТИВ. 1917 р. Інв. № 830-г.

Картон, акварель, гуаш. 49×68.

Ліворуч унизу: Георгій Нарбут 1917 року у Києві.

ГЕРБ Н. О. ЛЕРНЕР. 1917 р. Інв. № 696-г.

Папір, акварель, туш, перо. 24,5×15,6.

Унизу між лапами орла: Г. Н. 1917.

ЗАПРОШЕННЯ (на відкриття Української Академії мистецтв). 1917 р. Інв. № 784-г.

Папір, туш. 11×17,3.

ЗАПРОШЕННЯ. Варіант. 1917 р. Інв. № 785-г.

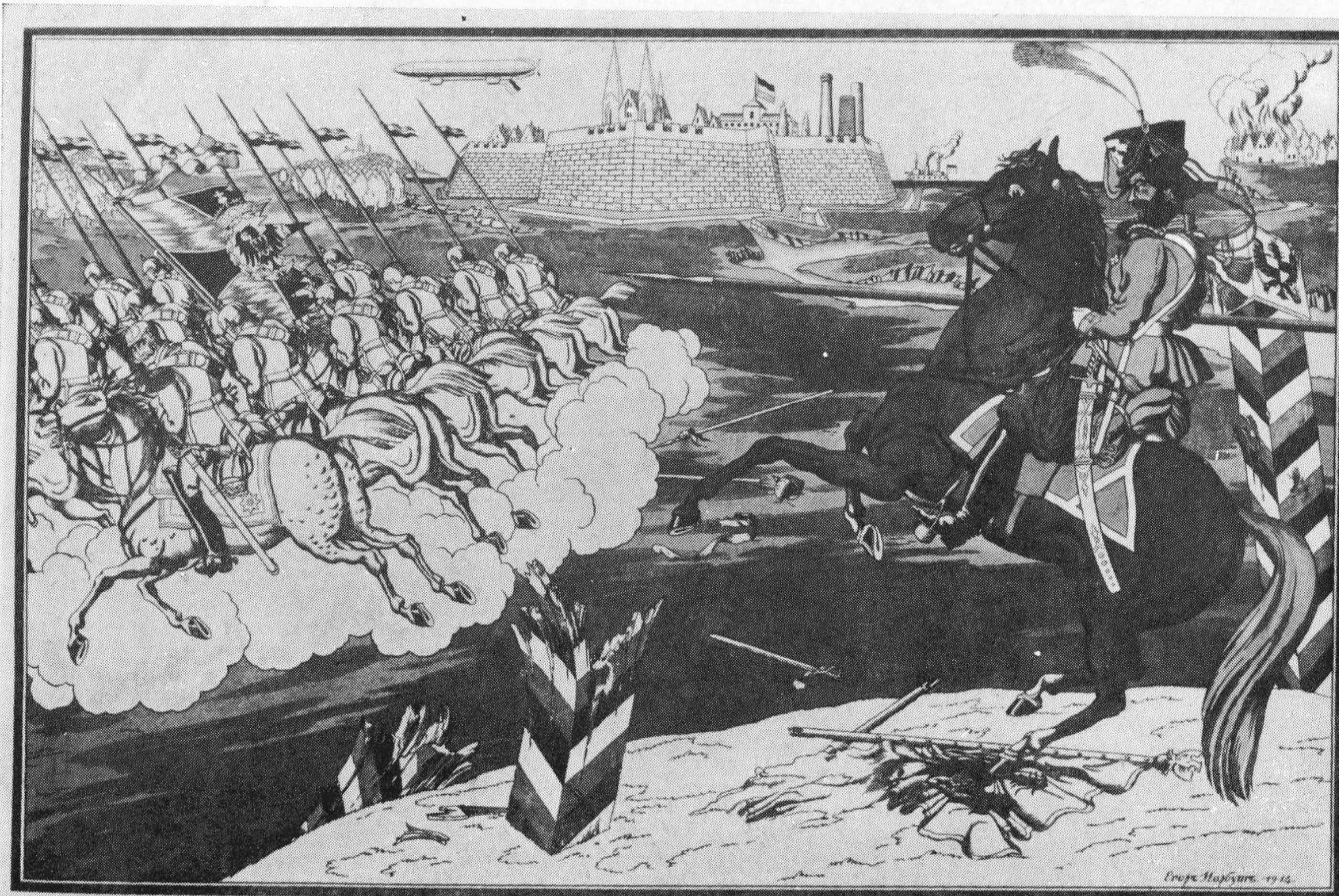
Папір, туш. 36,5×32.

ЕСКІЗ ГЕРБА. Близько 1918 р. Інв. № 755-г.

Картон, акварель, бронза. 24×31.

Алегорія
війни

Козак та німці

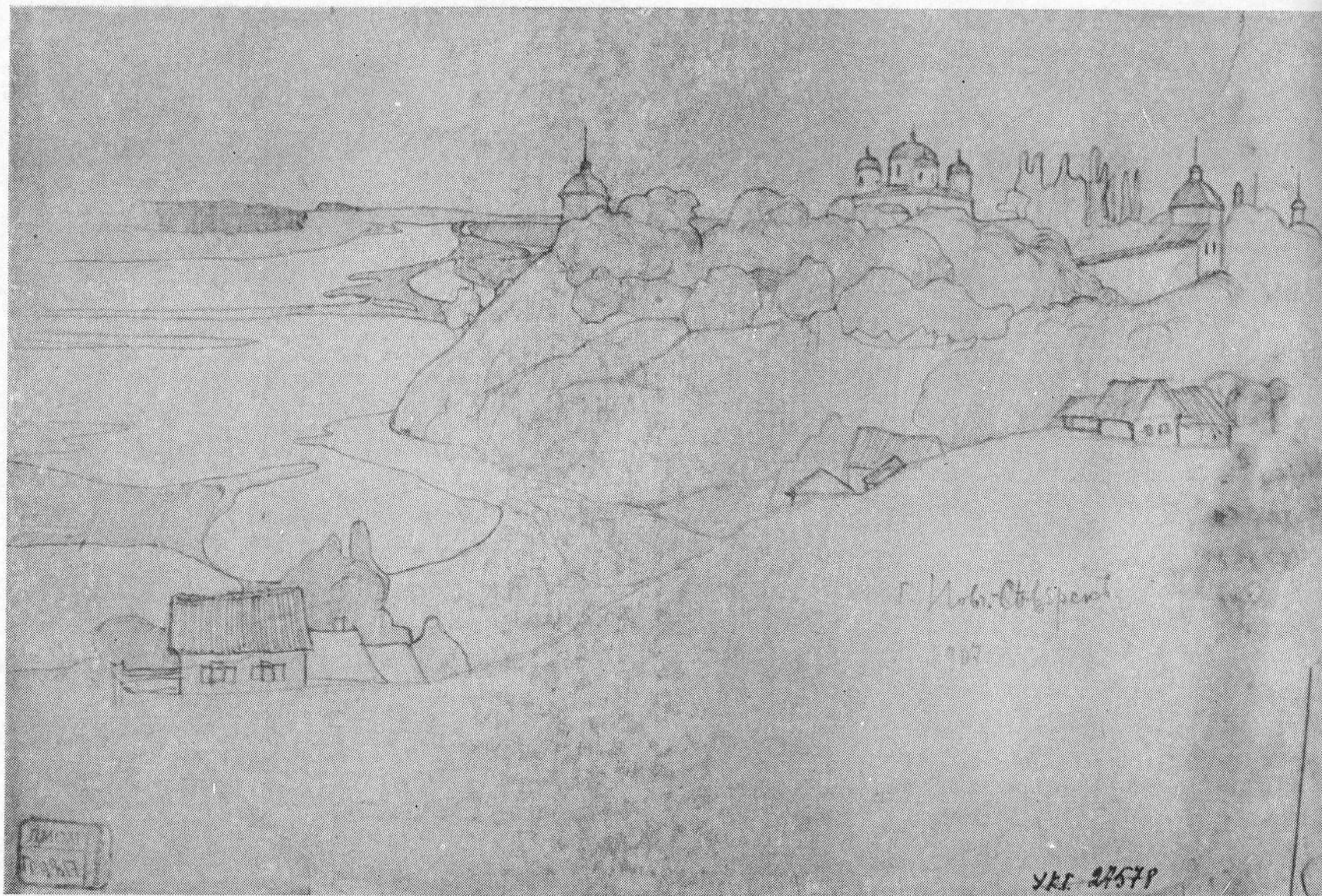

3000
5
15000
20

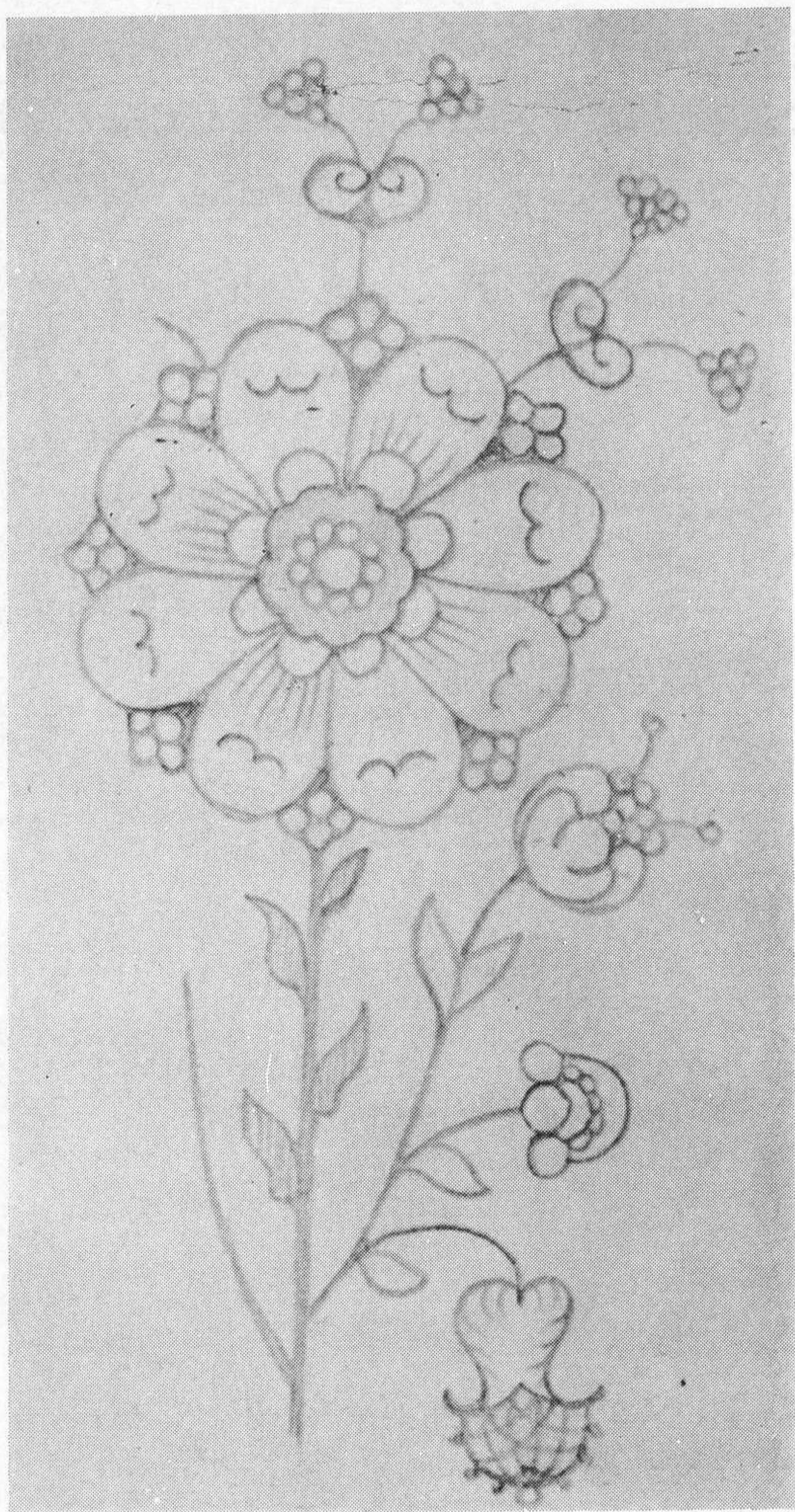

Г.И.
1912
25/10/12
V. G. Scott

Начерк з альбома

Начерк з альбома

З М І С Т

Г. І. НАРБУТ	3
ІЛЮСТРАЦІЇ, ОБКЛАДИНКИ КНИЖОК ТА ЖУРНАЛІВ	5
УКРАЇНСЬКА АБЕТКА	17
СИЛУЕТИ	35
ІНШІ РОБОТИ	37

БЦ 11987. Підписано до друку 27/ХІІ 1973 р.
Формат $70 \times 108^{1/24}$. Друк. арк. 2. Умовн. друк. арк.
2,68. Тираж 2000. Зам. Зм-1207. Ціна 25 коп.
Книжкова фабрика ім. М. В. Фрунзе, Харків,
Донець-Захаржевська, 6/8.

25 коп.